

Силабус дисципліни

«Філософія прав людини»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Галузь знань 08 «Право»
Спеціальність 081 «Право»
Освітньо-наукова програма «Право»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5.
Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.ю.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права ТНЕУ

Кравчук Валентина Миколаївна

Контактна інформація

valakra@gmail.com +380679828112

Опис дисципліни

Сьогодні проблема прав людини стає нагальною після довгого панування злочинних тоталітарних режимів, після провалу концепції «держави загального добробуту» і після класичних форм війни та насильства. Нова конфігурація державного устрою, суспільства та «вільних зон» вибудовується паралельно й одночасно з руйнацією старих конфігурацій. Три виміри прав людини – ліберальні свободи індивіда, соціальні права справедливого розподілу, права політичної участі громадян – в умовах нового глобалізованого світу постають невід’ємними і необхідними. Серед захисників ідеї прав людини не існує єдності в питаннях моралі й етики та їхнього співвідношення з правом. Через ці розбіжності з’являються різні погляди щодо значення, обсягу й обґрунтованості прав людини, проте їхня філософська тематизація стикається з різноманітними проблемами культурних відмінностей. Саме це розмаїття поглядів є предметом вивчення в рамках курсу «Філософія прав людини».

Вивчення курсу «Філософія прав людини» має важливе значення у підготовці майбутніх «докторів філософії». Адже осмислення прав людини виявляється можливим як досвід не пізнання (аналогічний пізнанню у природничих науках), а розуміння (спрямований на контекстуальне дискурсивне обговорення цінностей), тобто досвід у власному сенсі слова, який є чимось більшим, ніж пізнання.

Як навчальна дисципліна, «Філософія прав людини», з огляду на унікальність правових ситуацій, в яких і розкривається смисл прав людини, ставить за **мету** висвітлити феномен прав людини з позиції зміни нашого світогляду, зорієнтованого на загальнолюдські проблеми й цінності, загальновизнані гуманістичні ідеї; озброїти майбутніх науковців вмінням віднаходити правові смисли, осягнути праволюдський дискурс. Ґрунтовані у людській свободі, права людини не можуть бути нав'язані авторитарно, їх можна тільки вільно обрати. Освіта ж тут виявляється способом буття і пізнання водночас (одночасної реалізації прав та їх осмислення), а єдиною можливою її формою виявляється відкрита і вільна дискусія щодо прав людини. Використання знань і вмінь, отриманих під час вивчення курсу «Філософія прав людини» дозволить майбутнім науковцям подолати високий рівень догматизації, який характерний для сучасної вітчизняної юридичної науки.

Структура курсу

Години	Тема	Результати навчання	Завдання
4	Тема 1. Вступ до навчального курсу «Філософія прав людини»	Знати предмет та структуру, значимість філософії прав людини у сучасній юридичній освіті, її природу, сенс та призначення. Ідеї, що лежать в основі концепції прав людини. Основні проблеми сучасної філософії прав людини.	Тести, реферати.
6	Тема 2. Концептуальні питання визначення прав людини	Усвідомлювати феномен прав людини. Знати еволюцію ідеї прав людини.	Тести, есе, кейси
6	Тема 3. Свобода, рівність, справедливість та права людини	Усвідомлювати свободу, рівність і справедливість як цінності. Розуміти межі свободи і межі прав людини.	Тести, поточне опитування, кейси
4	Тема 4. Права людини: між правом і мораллю	Розуміти антропологічну основу прав людини. Знати покоління прав людини, права людини відповідно до чинних міжнародних стандартів.	Тести, кейси
6	Тема 5. Демократія та права людини	Усвідомлювати, що права людини і демократія - головні здобутки людства, що тісно поєднані між собою і не можуть існувати один без одного. Розуміти взаємовплив демократії і прав людини	Командні проекти, кейси

4	Тема Насильство права людини (порушення захист людини)	6. і людини і прав	Розуміти поняття та головні причини порушень прав людини у сучасному світі. Знати про юридичний і неюридичний захист прав людини, радикальні форми захисту прав.	Презентація результатів виконання завдань, кейси
---	---	--------------------------------	--	--

Літературні джерела

1. Бенуа Ален де. По ту сторону прав человека. В защиту свобод. М., 2015. 144 с.
2. Горін Н. Права людини: філософське обґрунтування та юридичний вимір. *Філософія права і загальна теорія права*. 2013. № 2. С. 13–32.
3. Деркач А. Л. Стандарти ОБСЄ у сфері правозахисту та їх застосування конституційною юстицією України. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 9. С.160-164
4. Загальна теорія права: підручник / за ред. М. І. Козюбри. Київ: Ваїте, 2015. 392 с.
5. Кравчук В.М. Правовий простір особи та правовий менталітет. *Порівняльно-аналітичне право*: Електронне наукове фахове видання. № 4. 2016. С. 281-283.
6. Кравчук В. М. Просторовий поворот в праві: філософсько-правове розуміння. *Актуальні проблеми правознавства*. 2017. Вип. 3 (11). С.20-24.
7. Максимов С. І. Універсальність прав людини. *Філософія права і загальна теорія права*. 2013. № 1. С. 110–117.
8. Мілетич О. О. Зловживання правом: теоретико-прикладний аспект: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2015. 18 с.
9. Моїсєєв С. В., Сатохіна Н. І., Разметаєва Ю. С. «Філософія прав людини»: матеріали до навчального курсу. *Філософія права і загальна теорія права*. 2015. № 1–2. С. 418-435.
10. Моїсєєв С. Сучасна теорія прав людини: ліберальні та комунітаристські підходи. *Філософія права і загальна теорія права*. 2013. № 1. С. 118–134.
11. Права людини і місцева демократія / Упорядники: Буров С., Величко Н., Єлігулашвілі М., Жигалдо В., Ковшун Л., Левченко О. 2017. 92 с.
12. Разметаєва Ю. С. Права людини як фундаментальна цінність громадянського суспільства. Х., 2013. 196 с.
13. Філософія прав людини/ За ред. Ш.Госепата та Г.Ломанна; пер. з нім. О. Юдіна та Л.Доронічевої. 2 вид. К.: Ніка-центр, 2012. 320 с.
14. Хамітов Н.В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту: монографія. К.: ЦУЛ, 2019. 394 с.
15. Beitz C. R. *The Idea Of Human Rights*. Oxford, 2009. 256 p.
16. Beetham D. *Democracy and Human Rights*. Wiley, 1999. 226 p.
17. Brugger W. *Das Menschenbild der Menschenrechte. Jahrbuch fuer Recht und Ethik*. 1995. № 3.
18. Buchanan A. *The Heart of Human Right*. Oxford, 2013. 320 p.
19. *Encyclopedia of Human Rights / ed. by David P. Forsythe*. Oxford, 2009. 2672 p.
20. Griffin J. *On Human Rights*. Oxford, 2008. 360 p.
21. Ishay M. R. *The history of human rights: from ancient times to the globalization era*. Berkley, Los Angeles, 2008. 456 p.
22. Jayawickrama N. *The Judicial Application of Human Rights Law: National, Regional and International Jurisprudence*. Cambridge, 2003. 1097 p.

23. Matthew H. Theories of Rights: Is There a Third Way? *Oxford Journal of Legal Studies*. Volume 27, Number 2, Summer 2007. s. 34-59.

24. *Philosophical Foundations of Human Rights* / Ed. by R. Cruft, S. Matthew Liao, M. Renzo. Oxford, 2015. 702 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Вид оцінювання	%
Екзамен	100

Шкала оцінювання здобувачів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом